

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

**Treball de Fi de Grau
Resum executiu**

**Descobriments de mecanismes socials en entorns
d'interacció controlats: anàlisi del cas del joc de
taula Colonos de Catan**

Joaquim Lloberas Valls

Tutoritzat per: Francisco J. Miguel Quesada

El present TFG explora l'aparició de desigualtats econòmiques que poden ser explicades com un procés emergent, en què determinats mecanismes socials i psicològics resulten en conductes d'interacció que generen el resultat observat: diferències en els recursos. Mitjançant metodologia experimental, es prenen i analitzen observacions detallades de les decisions de la gestió dels recursos i de la interacció entre jugadors en sessions controlades d'un joc de taula que modelitza processos socials.

L'objectiu d'aquest treball és desemmascarar aquells mecanismes socials mitjançant els quals, els jugadors del joc de taula Colons de Catan aconsegueixen generar diferències de recursos en l'avanç cap a l'objectiu final de la partida..

Els mecanismes socials són aquells processos que produeixen de forma regular un conjunt de comportaments que permeten donar explicació a un determinat fenomen. L'objectiu últim d'aquest TFG, recau en fer intel·ligibles les regularitats observables produïdes pel mecanisme definit com a tal, a través d'una seqüència detallada d'accions que expliquin com es va produir.

Les estratègies bàsiques per a la detecció dels mecanismes socials requereixen de l'acció, la precisió, l'abstracció i la reducció. L'acció, ens recorda que tractarem actors i no variables i, motiu per centrant-se en les causes i les conseqüències de l'acció individual orientada segons els comportaments dels altres. La segona, la precisió explicativa, la qual demana la necessària mirada micro-sociològica a l'assumpte explorat, i centra l'explicació a un conjunt de fenòmens limitats. La tercera, l'abstracció, encarregada de depurar els factors de la situació irrellevants. I, finalment, la reducció, encarregada de donar més parsimònia a les explicacions.

En aquest estudi, ens disposem a cercar mecanismes socials, capaços de generar situacions que presentin diferències en l'obtenció de recursos entre individus, però, en un escenari social simplificat, diferent d'una societat «real» degut a la seva senzillesa comparada. Aquest *escenari* és un joc de taula, i, concretament, el joc de taula "Colons de Catan", també conegut com Catan. El Catan, ens permetrà aproximar-nos a *l'explanandum* a través d'una acció més limitada, acomplint unes regles de joc, i així, facilitant-se la precisió del mecanisme, la seva corresponent abstracció, filtrant aquells factors influents més absents comparativament, i, la seva deguda reducció.

Una anàlisi merament teòrica de Catan, determina quines situacions podrien produir les interaccions socials que generen més cooperació i menys competitivitat o, a l'inrevés. Però aquest treball, contràriament, adopta una aproximació eminentment empírica i observacional, amb l'organització d'un conjunt de sessions experimentals controlades, que permetin recopilar dades sobre la evolució conjunta del comportament de jugadors. Es planteja, hipotèticament, que les fonts de mecanismes socials operants es troben en el torn de la negociació, el qual serà orientat per la pròpia estratègia i per l'afany de la consecució de recursos. I, per altra banda, també es prova de detectar aquells mecanismes on la competitivitat destructiva té lloc: hipotèticament, al torn que l'atzar permet castigar els contrincants a través de decidir el canvi de la posició en el tauler de la figura del "lladre". Tots aquests mecanismes són d'interès per argumentar de forma causal la possible acció d'una partida del joc de taula tant popular de Colons de Catan. Per afegiment i contrast, també es planteja analitzar experimentalment d'altres factors, com ara el nivell d'abundància originària de recursos del "món" per a obtenir resultats que ens aportin explicació sobre com es generen més diferències en l'obtenció de recursos.

Una primera observació de l'experiment, fa referència als jugadors que, cal recordar-ho, tenen, majoritàriament un nivell baix d'experiència en el joc del Catan: la seva estratègia s'orienta a través del mecanisme social dels grups de referència. En aquest mecanisme social, el grup de referència acostuma a ser un jugador de la taula, el qual, s'ha diferenciat o avançat en nombre de punts de victòria, o, que ha sobresortit en algunes de les accions repetitives pròpies del Catan, ja sigui la negociació, l'estratègia o fins i tot l'atzar. Altres observacions de *l'explanandum* són explicats mitjançant la dissonància cognitiva o el pensament desideratiu..

Atenent als resultats experimentals, la negociació sempre proporciona al jugador negociant, avantatge sobre els demés i, en major mesura, en un món mancat de recursos. El resultat s'explica mitjançant el mecanisme de imitació racional en el qual, la creença que aporta l'acció del jugador negociant no esdevé més contundent que el desig de construir mitjançant el benefici obtingut de la negociació. Altrament, el contrast de la hipòtesis que afirma que l'atzar permet castigar els contrincants a través de decidir el canvi de la posició en el tauler de la figura del "lladre" conclou que no existeix una correlació amb l'obtenció de recursos i, per tant, prou evidència per confirmar la hipòtesi. Seria necessari un estudi experimental més exhaustiu que suportés aquesta afirmació.